

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Yardımcısı Ali Babacan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Erkan AKÇAY
Manisa Milletvekili

Merkez Bankası rezervleri Türkiye ekonomisinin temel tartışma konularından birisi olmuştur. Merkez Bankası rezervlerindeki artış siyasi iradenin propaganda aracı haline getirilmiştir. Örneğin, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan 1 Ekim 2014'te meclisin açılış konuşmasında şu ifadeyi kullanmıştır: "2002 Yılında 27,5 milyar dolara ulaşan o döviz rezervini, biz şu anda altın dâhil 132,5 milyar dolara yükselttik."

Merkez Bankasının Ağustos 2005'te yayımladığı "Döviz Rezervi Yönetimi" belgesine göre döviz rezervi şöyle tanımlanmıştır: "Merkez Bankası; para ve kur politikalarını desteklemek, piyasalara güven vermek, hükümetin döviz cinsi üzerinden iç ve dış borç servisini gerçekleştirmek, dışsal şoklara karşı gerekli döviz likiditesini bulundurmak için döviz biriktirir. Bu birikime brüt döviz rezervi de denilmektedir. Merkez Bankası'nın döviz birikiminin bir bölümü TL ödeyerek satın aldığı (kendine ait) dövizlerden oluşmaktadır. Bir bölümü başkalarına ait (kredi olarak, emanet olarak bankaya verilen) fakat Merkez Bankası'nın serbestçe kullanabileceği dövizlerdir. Bankanın toplam döviz varlıklarından döviz yükümlülükleri çıkıldığında kalan döviz Merkez Bankası'nın Net Döviz rezervidir."

Bu tanıma göre döviz rezervinin efektif bir anlam ifade etmesi, ekonomiyi koruyacak bir tampon bölge olması için kısa vadeli dış borçlar ile ülkenin bir yıllık cari açığını karşılayacak bir düzeyde olması gerekmektedir.

Buna göre;

1. Türkiye'nin kısa vadeli dış borcu 167,5 milyar dolar; cari açığı yıllıklandırılmış bazda 48,8 milyar dolar iken Merkez Bankası rezervlerinin 132,5 milyar dolara yükseltilmiş olması başarı mıdır?
2. Merkez Bankası rezervlerinin Türkiye'nin kısa vadeli dış borcunu ve cari açığını karşılama oranı yeterli midir?
3. Bu oranın yeterli bir düzeye yükselmesi için Merkez Bankası rezervlerinin daha ne kadar artırılması gerekmektedir?